

XVIII International Geodetic Students Meeting Istanbul 2005

Domagoj Oršulić¹

IGSM, Međunarodni geodetski studentski skup je ideja studenata nastala na temelju razmišljanja i želje nizozemskih studenata za usporedbom i procjenom dodiplomskog programa na drugim fakultetima geodezije s vlastitim studijem. To je dovelo do ostvarenja prvog IGSM-a koji se dogodio upravo u Nizozemskoj, u gradu Delftu, 1988. god. 17 godina kasnije, desetak studenata Geodetskog fakulteta u Zagrebu odlučilo je pokušati otići na 18. po redu, IGSM –

lokacija: Istanbul, Turska; na nju se upravo i odnosi infinitiv pokušati. No, tko ne pokuša, taj nikad ni ne sazna...

Importanne centar, 10. 06. 2005., predljetna zagrebačka večer. Konobar se provlači kroz nagomilane hrpe torbi i donosi Ožujsko pivo, zadnje koje ćemo piti u narednih tjedan dana. Nazdravlja se. Svi imaju zbunjene osmjehe i nevjericu koji su odraz onog dječjeg uzbuđenja prije svakog puta. Samo što ovo nije svako. Istanbul, čovje-

če. Svaka čast svima na trudu, Marijinom entuzijazmu koji je i pokrenuo ideju, i naravno, firmama koje su nam ustupile taj novac.

Kupimo prnje i smještamo se u dva kupea, ili točnije, stvari u dva kupea, a svi u jedan. Izvaljujemo prve neobavezane fore, otvaramo prve neobavezne pive, palimo prve neobavezne cigarete... čuje se zvuk fićkaljke, prvo kretanje vlaka po tračnicama. Gledamo da li je to vlak pored nas... ne, nije optička varka, krećemo za

[1] Domagoj Oršulić, dorsulic@geof.hr

Istanbul uz opće odobravanje jednog dupkom napunjenog kupea. Dolaze Vinkovci, granica, pa srpska policija, pregled putovnica, sve protiče u redu i krećemo dalje; mi, vlak, škljocanje fotoaparata, kamera, fore i nova piva, naravno. Još ne znamo što znači 31 sat putovanja vlakom, no nije dugo trebalo dok beskonačni ritam tračnica nije pojeo sve pivo, većinu sendviča i naše ideje ubijanja vremena. Polako, jedan po jedan padamo kao sardine u konzervi po kupeu, zatvorenih očiju, neki budni, neki u snu. Vrijeme je sporo, ali prolazi i jutrom stižemo u Beograd. Kratki predah i kava. Natečenih lica poput buhtli krećemo dalje. Prolazimo kroz Bugarsku, gdje u polusnenom košmaru kondukterima dajemo putovnice, a policajcima karte, ritam tračnica se mijenja. Ulazimo u Tursku i kad smo počeli režati jedno na drugo od gubitka živaca i drndanja vlakom - Istanbul! Isplatilo se, mora se priznati. Itekako.

Scena u carigradskom dijelu Istanbula: Aja-Sofija (sl. u naslovu) i velebna Plava džamija (sl. 1) nasuprot njoj,

koja se noću doima poput svemirskog broda oko kojeg oblijeću galebovi, fontane i zelenilo uokolo; govori o savim drugom svijetu i danas se živo reanimira. Uz preskupo plaćen plan grada i dobru volju neznanog gospodina kojem zahvaljujem, iznemogli stižemo do hostela. Kvart je lijep, pun hostela i kafića, ulice se popločuju šupljim kamenom, sadi se drveće, i arhitektura djeluje amsterdamski. Ostavljamo stvari i čoporativno krećemo u istraživanje. Prvo na krovnu terasu hostela s kojeg se pruža moćan i predivan pogled na azijski dio grada. Djeluje

masivno, milijun građevina i šiljaka džamija koje se penju prateći elevaciju terena. Između nas i Azije plavi se Bospor, odmah pored, horizont dotiče Mramorno more. U tišini upijamo svaki prizor. Zatim ulice starog Carigrada. Sve vrvi od ljudi. Spoj istoka i zapada vidi se na svakom koraku. Džamije i moderne urbane zgrade, stambene zgrade kakvih nema u središnjoj Europi i ostaci Carigrada - arheološke iskopine i palače; tradicionalna muslimanska odjeća (sva mahom na ženama), traperice i tenisice isprepliću se u beskrajnoj nepravilnoj mreži ulica, trgova i

Slika 1: Plava džamija

parkova. Teren je sve samo ne ravan i žalim onog geodeta koji je tamo morao povući nivelman. Ostajemo zbunjeni na nerijedak prizor muškara u, za naše poimanje, vrlo bliskom fizičkom kontaktu. Nailazimo na hrpu štandova u jednoj dugoj, uskoj uličici. Pada prvo cijenkavanje, troše se prve uzaluden turske lire. Kupuju se sunčane naočale koje se vrlo brzo raspadaju, parfemi koji su zapravo sladunjawa voda u markiranoj bočici. Ljudi nas doslovno vuku za rukave i deru se za nama. Očito imaju vrlo korisnog iskustva s neiskusnim

turistima. Ne znamo zašto, ali Turci vole Hrvate. Verjufrom? Hrvatska, ovaj... Croatia...uhm...aaa, Hrvatistan! i već se rukuju s nama i kao da nam žele dobrodošlicu. I uzet što više para, naravno. Ručamo u lokal, mješavini pečenjare i restorana, uz ulicu koja nalikuje na Ilicu jer ju samo tramvaj i pješaci koriste. Cijene su slične kao u Hrvatskoj, ali uz puno bolju uslugu te par savjeta vlasnika lokala o tome čega se trebamo paziti i besplatan čaj kao dar. Vraćajući se nazad, gubimo se u pojasu uskih uličica i što se više približavamo moru, ulice su uže, prljavije i ljudi djeluju čudnije, opasnije. Večer dolazi s ostatkom ekipe koja je putovala avionom, veselo je, pije se Efes Pilsen, družimo se po sobama, potom u disku hostelskog podruma. Konobarica želi naplatiti više nego treba za cugu. Vole prevariti neznalice, no to nam je poznato i kod kuće pa se snalazimo. Sljedećeg jutra odlazimo Space Shuttleom - taxi-kombijem do Tehničkog Univerziteta, lokacije na kojoj će se odvijati IGSM i gdje ćemo biti smješteni. Cijena od nekih 200 kuna, s obzirom da smo se vozili više od

20km, nije puno. Uz zaustavljanje od nekakve kontrole ili policije (nikad nismo saznali) te sporazumijevanje rukama i nogama (driver doesn't speak english), dolazimo do odredišta. Predbilježili smo se, dobili akreditacije, ključeve od soba i fešta je mogla početi. Sobe su ok, relativno nove, sa 3-4 kreveta. Zasad se samo tupo smješkamo ljudima, nesvjesni da ćemo se za par dana grliti i smijati skupa. Da ste mogli vidjeti izraze na našim licima i poglede koje smo razmjenjivali, shvatili biste na licu mjesta koliko je hrana u menzama čudna, pomalo bezukusna. Nije se baš moglo reći što je

salata, a što juha, što je uz to da je hrana bila poslužena u limenu tacnu s udubljenjima poput onih zatvorskih bez mogućnosti izbora, izazvalo opću zbunjenost i smijeh. Prvu večer dočekao nas je otmjeni banket uz bazenovodskok i u vrlo modernoj zgradi uz pratnju glazbenog tria. Vrlo lijepo. Potom velika bina na praznom parkiralištu unutar kompleksa sveučilišnih zgrada., zamrzivač s pivom po dućanskoj cjeni od 1 lire (manje od 5 kn) i oko 150 nepoznatih studenata geodezije te domicilni turski studenti-organizatori. I kako je večer odmicala, bivala je sve opuštenijom, raskalašenijom. Tko zna u kojem dijelu ovog ogromnog grada je ovo parkiralište, sa svih strana vire neboderi, svjetla, a mi smo usred toga i pijuckamo pive. Izvrstan osjećaj. A kada se na binu vratio mnogočlani bend turske narodne glazbe, a pivo odstranilo i ono malo preostalih kočnica, nastao je pravi urnebes; raštrkane skupine ljudi iste nacionalnosti stopile su se u jednu izmiješanu plesnu komediju. Padaju prva upoznavanja, prve sporazumijevanja. Ljudi ima sa svih strana Europe: Švicarska, Poljska, Hrvatska, Njemačka, Srbija, Finska, Slovenija, Austrija, svi

se drže za male prste i plešu na izvornu tursku glazbu. Ne treba ni spomenuti da je fešta trajala do sitnih jutarnjih sati, i tako svaku večer, a za opisivanje svih anegdota mogao bi se komotno napisati jedan poduži esej. Turci su se zaista potrudili i odlično organizirali IGSM 2005. Skupa s prijateljima i profesorima djelovali su mi poput jedne velike geodetske obitelji. Sam program je bio osebujan.

Uz standardna predavanja u okviru geodezije i rasprave članova IGSO-a (International Geodetic Student Organisation) i ostalih participanata, koje je previše službeno, po mojoj skromnoj procjeni, kulturnih seminara i odličnih fešta svake večeri, posjetili smo Aja-Sofiju koja je pretvorena u muzej, predivnu Plavu džamiju, monumentalni spomenik islamske kulture, Sultanovu palaču veliku poput grada-muzeja, organizirali su mini-krstarenje Bosporom i cjelodnevni izlet na otok u samom zaljevu gdje smo roštiljali, slušali glazbu na ogromnim zvučnicima i uživali u beskrajnoj istanbulskoj vizuri. Predzadnju večer odlazimo na oproštajnu večer, tradicionalno u svečanijoj odjeći, u jedan lijepi restoran ponad najdužeg, višecg mosta koji spaja azijski

i europski Istanbul. To je najbliže što smo bili Aziji. Nezaobilavno feštanje po klubovima u Taksimu, kvartu u koji se vikendom spusti «samo» milijun ljudi. Iznojili smo se i isplesali kao veliki te toplo preporučam onima koji imaju viška kila sličan tretman. I nikad neću zaboraviti sva ona grljenja, pozdrave, razmjenu mailova sa svim tim dragim ljudima koje smo poznavali tako kratko. Idemo prema sveučilištu, prema domu, rano ujutro, niz ulicu koja ti daje dojam da si u San Franciscu zbog starog tramvaja koji vozi gore dolje po jednoj pruži i svjedočimo hapšenju grupe tranvestita-muškarci u minicama iznad guzice, punih šminke i torbica... još jedna «čar» velegrada. A onda jednako lud dio. Turci

pregovaraju 10 minuta s troje taksista i smanjuju cijenu na neku mizeriju, što mi nakon cjenkanja za pivo na ulazu u kafić i nije čudno više. Ostatak hrvatske ekipe odlazi u drugi taksi koji vozi neki luđak kojem teho prži iz slušalice i šiba 140km/h. „Jesi ti normalan?!!!“ se izgovorilo i na turskom od straha, no bez uspjeha. Grad ima preko 16 milijuna stanovnika i gdje god se okreneš, on je tamo. Prema riječima Turaka koji su došli iz manjih sredina, proces prilagodbe nije bio lak. Vrlo je čudno što javni prijevoz prestaje postojati nakon ponoći. Inače, mi smo bili smješteni unutar Tehničkog Sveučilišta Istanbul, što je zapravo kompleks domovakampus, tehničkih fakulteta i ostalih upravnih zgrada

koji se rasprostire na puno hektara, na periferiji grada. Najviše su mi se svidjeli Turci i troje Švicaraca, s kojima smo se svi skupa i najviše družili. Turci su stvarno nevjerojatni, izbrisali su nam predrasude iz glave kroz samo koji sat druženja. Njihova pristupačnost, senzibilitnost, smisao za humor i želja za zabavom nas je sve oduševila. Ah, da, djevojke, egzotične i neosvojive. Pričamo si viceve i za neke su već čuli (kako?!). Vode nas svugdje u našim privatnim aranžmanima po gradu: Beşiktašov stadion, kafići, robne kuće, originalni turski kebab. Tako smo i saznali da je grljenje njima normalan oblik komunikacije, što objeručke prihvaćamo. Većina ih je religiozna i puna poštovanja prema drugim oblicima vjere, s druge strane pak, asortiman pogrdnih riječi podjednako im je bogat kao onaj balkanski. Totalni su nogometni frikovi i upozoravali su nas da ne izgovaramo ime suparničkog kluba kada bi se nalazili u kvartu jednog od tog svetog nogometnog trojstva: Galatasaray-Beşiktaš-Fenerbahçe. Držanje torbe sprijeda je normalna stvar. Saznali smo da smo se totalno loše cjenkali. Drugu šansu dobivamo na Grand bazaru, gdje se cijene mogu spustiti poprilično, ako imaš to u krvi. Ba-

zaar je šareni labirint uličica natkrivenih lučnim stropom na kojem se nalaze mozaici i freske nadahnute muslimanskim motivima; u njemu se može naći svašta, od malene torbice za kovanice do turske nargile od 1m. Jezik im je specifičan i egzotičan (i naš njima), s puno zvučnih glasova kao č, đ i dž te zajedničkih riječi osim onih turcizama: đezva, pendžer iz Slavonije; primjerice hajde, beton, tramvaj... zajedničku riječ po riječ, i kako to biva kada je lijepo, dogurali smo prebrzo do 45 minuta prije polaska vlaka. Zadnji dan. Sjedimo u birtiji i pijuckamo pivo s turskim prijateljima. Čudno neko pivo, pivo koje nekome donosi ideju da ostanemo još jedan dan, pivo koje nas tjera da svi stavimo sve novce na stol i...odlučimo ostati! Ispraćamo prijatelja koji je morao otići u Hrvatsku, iznajmljujemo sobe u nekom hotelu u Carigradu, nakon gotovo sat vremena cjenkanja naših domaćina za manje od 50 kn po osobi! Zezancija, kupovina gomile suvenira, umor i konačno oproštaj sljedeću večer uz šljivovicu koja vrlo spretno kleše presmiješne grimase na licima Turakanjihova rakija, sličnog okusa makedonskoj mastiki, nije baš toliko jaka. I što reći za kraj? Želimo se vratiti svakako jednog dana. Jer Ista-

nbul je Istanbul, specifičan i čaroban, opasan, bez pravo vodiča. I vratit ćemo se. Obećali smo si to onog trenu kada je vlak krenuo prema poznatom, prema kući, a mi smo, umorni i tužni, još dugo gledali obrise grada kako nestaju, nagnutih glava kroz prozore. Bez teksta. Istanbul, ljudi koje smo tamo upoznali, ostavili su nas bez teksta.

Veliko HVALA obrtima, uredima i tvrtkama na financijskoj podršci: Geomatika Smolčak, Ured ovlaštenog inženjera geodezije Zorana Bugarina, Geodezija Šibenik, Geofoto, Geocentar, Topoinženjering, Mig, Ured ovlaštenog inženjera geodezije Vesne Kovač, Geosoft, Geodetska mjerenja, geodetski obrt Geovid, Geos91, Aces, Geodetski zavod Split, GeoVV, Geodezija Zaprešić, Ured ovlaštenog inženjera geodezije Nenada Vidmara, Geodet No1, Ured ovlaštenog inženjera geodezije Branislava Vukosavljevića, geodetski obrt Nedeljka Predovića, Geoprojekt, Geo-Gauss, Geodata, Gim, Alhidada, Geobiro Čakovec, Ured ovlaštenog inženjera geodezije Zorana Marčeca, Geodetski obrt Hurljev, Geodetski obrt Iličić, Geobiro; bez njihove neobavezane pomoći ovaj doživljaj ne bi bio moguć.

